

За края на първата световна война

Нямахме собствена пласментна организация и трябваше да използваме услугите на едно частно предприятие за разпространение на периодичния печат "Куриер". Доколко тия "услуги" -- макар богато платени, беха искрени, може да се съди от факта, че единът от двамата собственици на "Куриер" фигурираше като издател на "Барабан". Без съмнение, конкуренцията полагаше усилия да задуши "Смях и сълзи", но всичко ставаше скрито, за да не бъде огорчен Смирненски, когото и "Барабан" и "Българан" си оспорваша като сътрудник. Те искаха да пропадне делото на "Смях и сълзи" ^и да остана Ведбал само техен сътрудник.

Имаше и други причини, които допринесоха за спирането на "Смях и сълзи". Поради войната, която бушуваше тогава, чувствуващие се липса на хартия; сътрудниците бяха малко, читателите също. Един приятел на Смирненски ^{1. Димитър} финансираше издането, но и неговите средства бяха ограничени, а да се закрепи подобно списание при тогавашните условия, изискваша се много жертви. Слаба материална база, безогледна цензура.

Мъчно се твори изкуство във време на война. И Смирненски мразеше войната. Изпитал всичките и ужаси, като бежанец, принуден в ранни години да напусне родния си град Кукуш, опустошен и опожарен ~~първиямилият~~ през време на балканската война, той ненавиждаше патриотарите, които говореха из софийските кафенета за кръв, за боеве и слава и не дружеше с тях. Но беше патриот, милееше за всички ония, които страдаха и умираха на фронта.

По повод смъртта на негов приятел, загинал на бойното поле той написа :

До виждане! Родината зове ни
Да се стечем под знамена развени
И в бранните поля врагу отплата.
Достойна да дадем за мъките на брата --
Каза ти и в десница с росна китка
На свадба сякаш тръгна, не на битка.

Достойно, честно падна ти в борбата
Загина на живота си в зората.
Едвам разцъфнала от роза пъпка
Безмилостно смъртта зловеща стъпка.
Звезда едвам успя сал да се мерне
И в миг от облаци закри се черни.

Из "На подпоручик К.М-в", "Смях и сълзи" 1917 г.
^{бр.5}

Христо Смирненски обичаше България и се тревожеше за нейната съдба.

Когато през пролетта на 1918 г. нашият 69-и пехотен Барненски полк, в който вече служех като фелдшер на 5-та рота, беше